

Praha dne 24. září 2019
Č. j.: MZP/2019/710/8010
Vyřizuje: Ing. Hejhal
Tel.: 267 122 730
E-mail: Jan.Hejhal@mzp.cz

Krajský úřad Středočeského kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství
Zborovská 11
150 21 Praha 5

Věc: Stanovisko MŽP k potřebě posouzení návrhu obsahu Aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje z hlediska vlivů na životní prostředí

Krajský úřad Středočeského kraje (dále jen „KÚSČK“) požádal dne 25. 4. 2019 pod č. j.: 055535/2019/KUSK v rámci zkráceného postupu pořizování návrhu obsahu Aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje (dále také „AZÚR SČK“ či „aktualizace“) dle ustanovení § 42a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“) o vydání stanoviska dle ustanovení § 42a odst. 2 písm. e) stavebního zákona, zda má být návrh obsahu AZÚR SČK posouzen z hlediska jeho vlivů na životní prostředí. Na žádost MŽP doplnil KÚSČK své podání dne 27. 8. 2019 pod č. j.: 114552/2019/KUSK o další podklady.

Hlavním důvodem aktualizace je vymezení koridoru pro kapacitní vodovodní přivaděč, a to téměř v celé své délce v koridoru dálnice D3, který je stabilizován v Zásadách územního rozvoje Středočeského kraje. Jediným podstatným cca 4 km dlouhým úsekem, v kterém je vodovodní přivaděč navržen mimo tento koridor, je jeho počáteční úsek (k. ú. Krhanice a Lešany) v místě připojení na Posázavský skupinový vodovod. Trasa vodovodního přivaděče se dále mírně odchyľuje od koridoru dálnice i v místech tzv. bypassů vzniklých pro jeho snazší realizaci, kdy není např. možné ukládat vodovodní potrubí na nově budované mostní konstrukce dálnice a dále v místě budoucího objektu vodojemu Chlum, který musí být umístěn ve vyšší nadmořské výšce, než kterou umožňuje okolní terén.

V rámci budoucí výstavby a provozu dálnice D3 se lze domnívat, že dojde pravděpodobně také k ovlivnění zdrojů pitné vody. Jedná se o lokality v blízkosti dálnice v předpokládaném území ovlivnění do 5 km na každou stranu koridoru dálnice. Z tohoto důvodu Středočeský kraj, jako navrhovatel uvedené změny, sdělil, že v rámci opatření proti případnému kvantitativnímu a kvalitativnímu ohrožení jednotlivých zdrojů pitné vody podél dálnice (ohrožené mohou být jak individuální zdroje, tj. studny, tak lokální vodovodní systémy připojené na místní zdroje, tj. studny a vrty) a zároveň jako opatření proti negativním dopadům sucha připravuje rozšíření vodárenské soustavy v koridoru dálnice D3.

Z bilance množství povrchové vody a zachování minimálních průtoků ve vodních tocích vyplynulo, že oblast okolo plánované dálnice D3 je oblastí s nízkou vodností toků a zásobování z místních povrchových zdrojů není prakticky možné. Bilance odběrů z podzemních zdrojů prokázala, že v oblasti okolo plánované dálnice D3 se nenachází žádný větší zdroj vody, který by byl vhodný pro zásobování většího území. Zároveň bylo zjištěno, že již nyní jsou odběry

vody v území na hranici současného povoleného množství, a dokonce dochází na několika místech k překročení odebíraného množství.

V rámci výstavby dálnice D3 tak dojde k připoložení vodovodu podél dálničního tělesa (např. v obslužných komunikacích) tak, aby bylo možné přivádět pitnou vodu do lokalit ovlivněných stavbou dálnice. Zároveň se touto výstavbou výrazně zvětší schopnost lépe se vyrovnat s negativním dopadem sucha. Pro zasažené lokality tímto krokem vznikne připojovací místo pro budoucí připojení k přivaděči. Přivaděcí řad také poslouží pro potřeby dálnice, tj. požadavky pro odpočívky, požární vodu, čištění tunelů atd.

Vzhledem k potřebě maximálně urychlit výstavbu stavby vodovodního přivaděče v koridoru dálnice D3 není možné postupovat klasickou AZÚR SČK, ale aktualizaci je nutné pořídit zkráceným postupem.

Navrhovatel předložil MŽP pro vydání požadovaného stanoviska následující podklady:

- stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody – Krajského úřadu Středočeského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství z hlediska možného významného vlivu na lokality soustavy Natura 2000 dle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) se závěrem, že návrh obsahu AZÚR SČK nemůže mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) a ptačích oblastí (dále jen „PO“),
- studii proveditelnosti „Dálnice D3 „Středočeská část“ Praha – Nová Hospoda, možnosti rozšíření vodárenské soustavy v koridoru dálnice D3 (prosinec 2016)“,
- rizikovou analýzu „Dálnice D3 „Středočeská část“ Praha – Nová Hospoda, rozšíření vodárenské soustavy v koridoru dálnice D3 (srpen 2019)“,
- přehlednou grafickou situaci navrženého systému zásobování pitnou vodou,
- popis návrhu obsahu AZÚR SČK.

K výše uvedenému Vám sdělujeme následující:

MŽP dle § 42a odst. 2 písm. e) stavebního zákona a postupem podle ustanovení § 10i odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) vydává na základě Vaší žádosti následující stanovisko:

Na základě obdržených podkladů od navrhovatele předmětné změny, s přihlédnutím ke kritériím přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, a to zejména k předmětu změny koncepce a charakteristice dotčeného území, došlo MŽP k závěru, že návrh na AZÚR SČK není nutné posuzovat z hlediska jeho vlivů na životní prostředí.

Odůvodnění:

Porovnání s kritérii pro zjišťovací řízení podle přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí:

1. Obsah koncepce, zejména s ohledem na:**a. účelnost stanovených variant řešení k dosažení sledovaných cílů koncepce –**

Návrh obsahu AZÚR SČK obsahuje invariantní vymezení koridoru pro novostavbu vodovodního přivaděče v koridoru dálnice D3, který je zanesen v Zásadách územního rozvoje Středočeského kraje, a to v těchto úsecích:

- část A1 (napojení Krhanice – vodojem Netvořice),
- část A2 (vodojem Netvořice II – čerpací stanice Václavice),
- část A3 (vodojem Červené Vršky II – čerpací stanice Václavice),
- část B (čerpací stanice Václavice – vodojem Bezmíř),
- část C (vodojem Bezmíř – armaturní šachta Lažany).

Současně vymezuje stavbu vodovodního přivaděče v koridoru dálnice D3 jako veřejně prospěšnou stavbu.

Navrhovatel v žádosti o vydání stanoviska MŽP dle § 42a odst. 2 písm. e) stavebního zákona sdělil, že realizovatelnost tohoto záměru, tj. napojení vedení budoucího vodovodu na nadřazený vodárenský systém s využitím koridoru dálnice D3, posoudila předložená studie proveditelnosti s těmito cíli:

- náhrada zdrojů vody omezených výstavbou D3,
- nároky infrastruktury D3 na vodu – tunely, odpočívky,
- náhrada zdrojů vody omezených provozem D3.

Studie doporučila variantu „3“, která spočívá v co možná největší míře využití tras vodovodních řadů navržených v rámci projektu dálnice mimo její ochranné pásmo. V tomto provedení je jeden řad napojen na Posázavský skupinový přivaděč odkud je voda přes vodojem Netvořice vedena k Václavické spojce. Podél Václavické spojky vede druhý přivaděč ze Skupinového vodovodu Benešov. V místě spojení těchto dvou přivaděčů řadů bude vystavěn jeden vodojem pro míchání vod z různých zdrojů. Následně je voda vedena podél dálnice jižním směrem až k obci Lažany, přes kterou bude případně napojena obec Mezno.

Navržené umístění liniové části vodovodu včetně vodohospodářských objektů se nachází až na výše popsané výjimky v koridoru již vymezeném Zásadami územního rozvoje Středočeského kraje pro vlastní těleso dálnice D3 a s ním souvisejících objektů, a proto je invariantní řešení považováno za dostatečné.

b. míru, v jaké koncepci stanoví rámec pro záměry a jiné činnosti, a to buď vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti a provozním podmínkám nebo z hlediska požadavků na přírodní zdroje – Rozšíření vodárenské soustavy bude řešeno připojením na Posázavský skupinový vodovod a Skupinový vodovod Javorník – Benešov. Koridor novostavby vodovodního přivaděče realizovaný na základě předkládané AZÚR SČK bude čítat cca 61 km přivaděčích řadů o velikosti DN 100 až DN 300, 4 čerpací stanice a 4 vodojemy, a proto stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů dle přílohy č. 1 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí. Návrh koridoru vodovodního přivaděče bude vymezen jako veřejně prospěšná stavba, a to včetně staveb souvisejících. Jeho situování do koridoru vymezeného pro dálnici D3 však dopady na životní prostředí výrazně sníží a vlivy následné výstavby tak budou v souvislosti s výstavbou dálnice minimální.

c. míru, v jaké ovlivňuje jiné koncepce – AZÚR SČK bude mít významný vztah k řadě dokumentů především na krajské, ale i regionální a komunální úrovni, a to např. k Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Středočeského kraje, územním a rozvojovým plánům obcí.

d. význam koncepce pro začlenění požadavků na ochranu životního prostředí a veřejné zdraví, zejména s ohledem na podporu udržitelného rozvoje – Zásady územního rozvoje Středočeského kraje, resp. výše zmíněná aktualizace, jakožto územně plánovací dokumentace, je koncepcí s významným potenciálem pro začlenění požadavků na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví. Jelikož předkládaná aktualizace řeší ve velké míře pouze připojení vodovodního přivaděče do koridoru pro dálnici D3, který byl již stabilizován a podroben procesu vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí, veřejné zdraví a posouzení vlivů koncepce na EVL a PO v rámci pořizování 1. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje, příslušný úřad dospěl k názoru, že přínos posouzení vlivů návrhu zmíněné aktualizace na životní prostředí by byl minimální.

e. vliv koncepce na udržitelný rozvoj dotčeného území (včetně sociálně-ekonomických aspektů) – Návrh předmětné aktualizace, tj. rozšíření vodárenské soustavy v koridoru dálnice D3 bude sloužit pro zásobování přilehlých lokalit pitnou vodou. Přivaděč bude sloužit jako zdroj vody v lokalitách, které jsou ve velké míře ovlivněné suchem. Výhledové připojení je až pro 23,5 tisíc obyvatel rozdělených do 231 spotřebišť. Přivaděč bude dále sloužit pro potřeby dálnice (zásobování pitnou vodou pro Střediska správy a údržby dálnic, odpočívky a potřebu požární vody pro navržené dálniční tunely). Předpoklady pro udržitelný rozvoj území tak budou zajištěny.

f. problémy životního prostředí a veřejného zdraví, které jsou závažné pro koncepci – Z rizikové analýzy dotčeného území vyplývá, že žádné zvláště chráněné území není v přímém střetu s uvažovaným koridorem vodovodního přivaděče. V dotčeném území se nachází:

- vyhlášené ochranné pásmo přírodní památky Minartice,

- EVL Dolní Sázava, kterou kříží řad A – (DN 200) a EVL Minartice, která se nachází západně od řadu C – (DN 300),
- přírodní park Jistebnická vrchovina, kterým prochází řad D – (DN 200),
- záplavová území vodních toků Sázava, Janovický potok, Konopišský potok a Mastník,
- poddolované území Příbyšice – Chlum, kterým prochází řad C – (DN 300), a poddolované území Divišovice, které je v kontaktu s řadem D – (DN 200).

Proces posuzování vlivů na životní prostředí 1. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje, která stabilizovala koridor dálnice D3, byl ukončen stanoviskem MŽP dle § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí ze dne 23. 3. 2015 pod č. j.: 13835/ENV/15, které zůstává nadále v platnosti. V něm stanovená minimalizační opatření budou eliminovat možná rizika vznikající v tomto dotčeném území.

g. význam koncepce pro implementaci požadavků vyplývajících z právních předpisů Evropského společenství týkajících se životního prostředí a veřejného zdraví – Předkládaná aktualizace neobsahuje takové změny, které by představovaly dopady do oblastí uplatňování práva životního prostředí EU.

2. Charakteristika vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a charakteristika dotčeného území, zejména s ohledem na:

a. pravděpodobnost, dobu trvání, četnost a vratnost vlivu – Návrh AZÚR SČK předpokládá napojení cílové oblasti na stávající vodárenské přivaděče. Tato realizace si vyžádá výstavbu mnohakilometrového přivaděče, nicméně lze předpokládat pouze vlivy vratné, spojené s dobou výstavby přivaděče. V případě, že by byl přivaděč realizován samostatně mimo koridor dálnice D3, lze předpokládat, že by generoval významnější vlivy na životní prostředí.

b. kumulativní a synergickou povahu vlivu – Potenciální kumulativní a synergické vlivy lze předpokládat jako nevýznamné.

c. přeshraniční povahu vlivu – Z důvodu výše popsaného návrhu obsahu AZÚR SČK jsou vlivy přesahující hranice České republiky vyloučeny.

d. rizika pro životní prostředí a veřejné zdraví vyplývající z provedení koncepce (např. při přírodních katastrofách, při haváriích) – V dotčeném území se nachází záplavová území výše uvedených toků. V rámci procesu vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví stávajících Zásad územního rozvoje Středočeského kraje byla stanovena minimalizační opatření, která budou eliminovat možná rizika vznikající v tomto dotčeném území. Neočekávají se tedy žádná významná rizika pro životní prostředí a veřejné zdraví při přírodních katastrofách.

e. závažnost a rozsah vlivu (počet obyvatel, který by mohl být pravděpodobně zasažen) – Přivaděč bude sloužit jako zdroj vody v lokalitách, které jsou ve velké míře ovlivněné suchem. Výhledové připojení je až pro 23,5 tisíc obyvatel rozdělených do 231 spotřebišť.

f. důležitost a zranitelnost oblasti, která by mohla být zasažena, s ohledem na:

i. zvláštní přírodní charakteristiku nebo kulturní dědictví – Koridor pro novostavbu vodovodního přivaděče, konkr. řad A – (DN 200) kříží EVL Dolní Sázava. Lokalita zahrnuje dolní tok Sázavy mezi ústím Blanice do Sázavy a ústím do Vltavy včetně jejích náhonů. Předměty ochrany jsou hořavka duhová (*Rhodeus sericeus amarus*) a velevrub tupý (*Unio crassus*). Příslušný orgán ochrany přírody ve svém stanovisku z hlediska možného významného vlivu na lokality soustavy Natura 2000 konstatoval, že návrh obsahu AZÚR SČK nemůže mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL a PO. Tento orgán v odůvodnění výše uvedeného stanoviska zohlednil zejména tu skutečnost, že koridor záměru pouze částečně zasahuje v mimoúrovňovém křížení v počátečním úseku (k. ú. Krhanice a Lešany) v místě připojení na Posázavský skupinový vodovod do EVL Sázava, a proto vzhledem k umístění, kapacitě a charakteru záměru, pro který je aktualizace požadována (liniová vodohospodářská stavba vedená podél dálnice v obslužných komunikacích s rozsahem očekávaných rušivých vlivů z výstavby i provozu převážně lokálně omezených na místo vlastního stavebního záboru a jeho bezprostředního okolí), ve vztahu k poměrům a vazbám v území a povaze příslušných předmětů ochrany, nelze dotčení výše uvedené EVL nebo PO přepokládat.

V rámci procesu vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a posouzení vlivů koncepce na EVL a PO stávajících Zásad územního rozvoje Středočeského kraje byla stanovena minimalizační opatření, která budou eliminovat možná rizika vznikající v tomto dotčeném území.

ii. hustotu obyvatel, osídlení a míru urbanizace – Primárně je koridor trasován mimo zastavěná území v souběhu s dálnicí D3. V některých částech koridoru (dle zákresu) není možné vyloučit případné dotčení zastavěného či zastavitelného území.

iii. překročení norem kvality životního prostředí nebo mezních hodnot – V souvislosti s realizací vodovodního přivaděče v souběhu s dálnicí D3 se nepředpokládá výraznější překročení norem kvality životního prostředí nebo mezních hodnot.

iv. kvalitu půdy a intenzitu jejího využívání – Připoložení vodovodu podél dálničního tělesa nebude mít významné dopady na kvalitu půdy a intenzitu jejího

využívání. Lze předpokládat pouze dočasné omezení jejích funkcí po dobu realizace záměru.

v. dopady změny klimatu – Vzhledem k charakteru návrhu obsahu aktualizace není v této fázi předpokládáno negativní ovlivnění (mikro)klimatu v dotčeném území. Naopak cílem této aktualizace je zmírnění negativních dopadů změny klimatu v předmětném území. Vzhledem k nadcházejícím klimatickým změnám, kdy již dnes dochází k poklesu hladiny podzemních vod, není ve střednědobém horizontu přijatelnou alternativou zabezpečit zásobování obyvatel v dané oblasti pitnou vodou prohlubováním individuálních studní nebo zřizováním nových podzemních vrtů pro centrální zásobování. Jediným možným řešením je napojení dané oblasti na již existující dostatečně kapacitní zdroje, tj. vodárenské soustavy. V blízkosti této cílové oblasti se však žádný takový zdroj nenachází. Dostatečným vhodným zdrojem je proto vodárenská nádrž Švihov s úpravnou vody Želivka a na ní navazující vodárenské soustavy napojené na štolový přivaděč ze Želivky do Prahy, tj. Posázavský skupinový vodovod a skupinový vodovod Javorník – Benešov.

g. dopad na oblasti nebo krajiny s uznávaným statusem ochrany na národní, komunitární nebo mezinárodní úrovni – Předmětnou AZÚR SČK by neměly být dotčeny předměty ochrany či celistvost EVL a PO, jelikož Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství jako orgán ochrany přírody vydal stanovisko dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny s vyloučením potenciálního významného vlivu na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO.

3. Předpokládaný přínos posouzení koncepce ve vztahu k posouzení jiných koncepcí zpracovávaných na odlišných úrovních v těžce oblasti – Neočekává se přínos posouzení koncepce ve vztahu k posouzení jiných koncepcí na odlišné úrovni v těžce oblasti. Ve vazbě na předmět změny a na úroveň podrobnosti řešení zpracování zásad územního rozvoje (měřítko 1 : 100 000) se jeví jako vhodnější a účelnější provést případný tzv. proces SEA až na lokální úrovni v rámci pořizování změny dotčených územních plánů.

Na základě porovnání koncepce s výše uvedenými kritérii přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí MŽP dospělo k závěru, že se jedná o takovou změnu koncepce, u které není předpoklad takových vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, které by odůvodňovaly nutnost posouzení dle tohoto zákona. 1. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje byla podrobena procesu vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí, veřejné zdraví a posouzení vlivů koncepce na EVL a PO dle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny z důvodu možnosti existence významného vlivu koncepce na lokality soustavy Natura 2000 podle ustanovení § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Proces

posuzování vlivů na životní prostředí byl ukončen stanoviskem MŽP dle § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí ze dne 23. 3. 2015 pod č. j.: 13835/ENV/15, které zůstává nadále v platnosti.

Pokud by předloženou AZÚR SČK byly dotčeny dílčí zájmy životního prostředí (např. možný střet s poddolovaným územím, se záplavovým územím), lze jejich ochranu zajistit v rámci projednávání návrhu této změny s dotčenými orgány postupem dle § 42b odst. 4 stavebního zákona.

Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
podepsáno elektronicky

Na vědomí

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
- Krajský úřad Středočeského kraje, Odbor územního plánování a stavebního řádu, Oddělení územního plánování, Zborovská 11, 150 21 Praha 5